

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Stev. 44.

V Ljubljani, sobota 26. oktobra 1901.

Letnik VI.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrta leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista.“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani. Stari trg št. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Opravično število Pr. VIII. 23/1/10.

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. deželna kot porotna sodnija v Ljubljani je danes pod predstvom c. kr. deželnega sodnega svetnika dr. Kavčiča v navzočnosti c. kr. dež. sod. sv. Hauflena in Veder-njaka kakor sodnikov in c. kr. avsk. dr. Novaka kakor zapisničarja na obtožbo (dr. Ivana Tavčarja kakor obtožitelja) z dne 7. junija 1901 o. š. Pr. VIII. 23/1/1 zoper Ivana Jakopiča zavoljo pregreška in prestopka zoper varnost časti po glavni razpravi, vsled odredbe z dne 25. avgusta 1901 o. š. Pr. 23/1/7 v navzočnosti dr. Tekavčiča, (kakor zastopnika zasebnega obtožitelja), prostega obtoženca Ivana Jakopiča, zagovornika dr. Počeka po predlogu obtožitelja, da se obtoženec v smislu porotniškega izreka krivim spozna in obsodi v smislu obtožbe, ter tudi izreče, da je sodbo objaviti v „Slovenskem Listu“, potem ko so porotniki na sledeča vprašanja odgovorili.

I. Glavno vprašanje. Je li obtoženec Ivan Jakopič kriv, da je kot odgovorni urednik v Ljubljani izhajajočega tednika „Slovenski List“ v njega 18. številki z dne 4. maja 1901 dal natisniti in objaviti uvođen članek z naslovom: „Wolf in Tavčar v objemu“ (Izvirno poročilo) končujoč se s stavkom: „Dr. Tavčarjevo ljubkovanje z Wolfjanci je dokazalo, da narodno-napredna stranka nima pravice govoriti o honetnosti, dokler ima takega človeka, kakor je dr. Tavčar, v svoji sredi“ — toraj s tem dal premišljema sredstva ter pripomogel, da se je zasebnega obtožitelja dr. Ivana Tavčarja, državnega poslanca v Ljubljani, v natisnjenih delih po imenu ne pripovedovaje nikakih prigodkov, dolžilo zaničljivih lastnosti ali misli in ga izročevalo javnemu zaničevanju? z „Da“ in sicer 11 glasov „da“, 1 „ne“.

II. Glavno vprašanje. Jeli obtoženec Ivan Jakopič kriv, da je kot odgovorni urednik v Ljubljani izhajajočega tednika „Slovenski List“ v njega 18. številki z dne 4. maja 1901 dal natisniti in objaviti v oddelku „Domače novice“ na strani 106ti notico pod naslovom „Slika hinavščine“ — pričenjajočo se z besedami: „Dr. Kveder, zastopnik ljubljanskega mesta, ki je glasoval z Wolfjanci v državnem zboru“... in končujoč se z besedami: „In uradniki so marširali na volišče“ — toraj s tem dal premišljema sredstva ter pripomogel, da se je zasebnega obtožitelja dr. Ivana Tavčarja, državnega poslanca v Ljubljani v natisnjenih delih po imenu ali pa z znamenji, ki se njemu prilegajo ne pripovedovaje nikakih prigodkov, dolžilo zaničljivih lastnosti ali misli in ga izročevalo javnemu zaničevanju? z „Da“ in sicer enoglasno.

III. Glavno vprašanje. Jeli obtoženec Ivan Jakopič kriv, da je kot odgovorni urednik v Ljubljani izhajajočega tednika „Slovenski List“ v njega 18. številki z dne 4. maja 1901 dal natisniti in objaviti v oddelku „Domače novice“ notico pod naslovom „Poraz liberalcev“, glasečo se doslovno: „Pri občinskih volitvah na Rakeku je sijajno zmagala katoliško-narodna stranka. Nasprotnikom niso pomagala do zmage niti

pečena teleta. Z ozirom na poraz liberalcev v Ribnici in na Rakeku bi Tavčar lahko dejal, da je zanj politika prav za prav poritika“ — toraj s tem dal premišljema sredstva ter pripomogel, da se je zasebnega obtožitelja dr. Ivana Tavčarja, državnega poslanca v Ljubljani, v natisnjenih delih po imenu ali pa z znamenji, ki se njemu prilegajo, ne pripovedovaje kakih dogodkov, izročevalo javnemu zaničevanju? z „Da“ in sicer enoglasno.

IV. Glavno vprašanje. Jeli obtoženec Ivan Jakopič kriv, da je kot odgovorni urednik v Ljubljani izhajajočega tednika „Slovenski List“ v njega 18. številki z dne 4. maja 1901 dal natisniti in objaviti v oddelku „Domače novice“ na strani 186ti notico pod naslovom „Slika hinavščine“ pričenjajočo se z besedo „Dr. Kveder“ — toraj s tem dal premišljema sredstva ter pripomogel, da so se zasebnemu obtožitelju dr. Ivanu Tavčarju na očitnem kraju ali pred več ljudmi, če tudi ne vprico njega, dajale grde besede? z „Da“ in sicer enoglasno — razsodila tako: Ivan Jakopič, rojen leta 1864. v trnovski fari v Ljubljani, pristojen v Želimlje, oženjen, uslužbenec vzajemne zavarovalnice in odgovorni urednik „Slovenskega Lista“ v Ljubljani, radi prestopka nagle vožnje, razžaljenja časti in zanemarjenja dolžne uredniške paznosti po enkrat že kaznovan, je kriv, da je kot odgovorni urednik v Ljubljani izhajajočega tednika „Slovenski List“ v njegovi 18. številki z dne 4. maja 1901 dal natisniti in objaviti: 1. a) uvođen članek z naslovom: „Wolf in Tavčar v objemu“ (Izvirno poročilo), končujoč se s stavkom: „Dr. Tavčarjevo ljubkovanje z Wolfjanci je dokazalo, da narodno-napredna stranka nima pravice govoriti o honetnosti, dokler ima takega človeka, kakor je dr. Tavčar, v svoji sredi: — b) v oddelku „Domače novice“ na strani 106ti notico pod naslovom: „Slika hinavščine“ pričenjajočo se z besedami: „Dr. Kveder, zastopnik ljubljanskega mesta, ki je glasoval z Wolfjanci v državnem zboru“ in končujočo se z besedami: „In uradniki so marširali na volišče;“ — c) v oddelku „Domače novice“ notico pod naslovom: „Poraz liberalcev“, glasečo se doslovno: „Pri občinskih volitvah na Rakeku je sijajno zmagala katoliško-narodna stranka. Nasprotnikom niso pomagala niti pečena teleta. Z ozirom na poraz liberalcev v Ribnici in na Rakeku bi Tavčar lahko dejal, da je zanj politika prav za prav poritika“, toraj s tem dal premišljema sredstva ter pripomogel, da se je zasebnega obtožitelja dr. Ivana Tavčarja, državnega poslanca v Ljubljani, v natisnjenih delih po imenu ali pa z znamenji, ki se njemu prilegajo, ne pripovedovaje nikakih prigodkov, dolžilo zaničljivih lastnosti in misli in ga izročevalo javnemu zaničevanju; — 2. v oddelku „Domače novice“ na strani 106ti notico pod naslovom „Slika hinavščine“, pričenjajočo se z besedo „Dr. Kveder“, toraj s tem dal premišljema sredstva ter pripomogel, da so se zasebnemu obtožitelju dr. Tavčarju na očitnem kraju ali pred več ljudmi, četudi ne vprico njega, dajale grde besede; s tem je zakrivil ad 1. pregrešek zoper varnost časti v smislu §§ 5, 7, 491 in 493 k. z. in ad 2. pre-

stopok zoper varnost časti v smislu §§ 5, 7 in 496 k. z. in se obsodi po § 493 k. z. z ozirom na § 267 k. z. in § 265 k. pr. r. in z uporabo § 260 lit. b k. z. na 3 (tri) tedne s postom poojstrenega zapora, po § 389 k. pr. r. pa v povračilo stroškov kazenskega postopanja in kazenske izvršbe; nadalje se v smislu § 20 zak. z dne 17. grudnia 1862 št. 6 drž. zak. za 1863 izreka, da se ima sprejeti ta razsodba brezplačno v prvi po pravokrepnosti razsodbe izidoči številki v Ljubljani izhajajočega tednika „Slovenski List“ na prvi strani teistega.

Razlogi. Ker so porotniki potrdili stavljeni jim glavna vprašanja, v kojih se nahajajo vsi zakoniti znaki pregreška zoper varnost časti po §§ 5, 7, 491 in 493 k. z. in prestopka zoper varnost časti po §§ 5, 7 in 496 k. z. moralo je sodišče obtoženca tega pregreška in prestopka krivim spoznati.

Kazen je izmeriti z ozirom na § 267 k. z. po § 493 k. z. z zaporom od 6 mesecev do enega leta; ozirati se je tudi na določbo po § 265 k. pr. r., ker je bil obtoženec radi prestopka zanemarjanja dolžne uredniške paznosti že po storitvi tega dejanja obsojen. Obtežujoče je, da se snide pregrešek s prestopkom, da je bil obtoženec radi razžaljenja časti v smislu §§ 496 k. z. že kaznovan in da se je pregrešek po §§ 5, 7, 491 k. z. ponavljal z objavo več člankov oziroma notic. Olajševalnih okoliščin ni. Z ozirom na rodbinske in pridobitvene razmere obtoženčeve uporabil je sodni dvor izvanredno milost § 260 lit. b k. z. Odmerjena kazen je torej primerna. Ostala izreka sodbe temeljita v tam navedenih postavnih določbah ter je le še pripomniti, da se je z ozirom na to, da je bil pregrešek storjen po vsebini natisnjenih člankov, na zahtevo zasebnega obtožitelja določilo, da je sodbo objaviti brezplačno v smislu § 20 tiskovnega zakona v „Slovenskem Listu“. V Ljubljani, dne 5. septembra 1901. Predsednik: Dr. Kavčič, l. r. C. kr. deželno sodišče v Ljubljani.

Še enkrat vodovod v Kranju.

Iz Kranja.

Dolgo se že razpravlja vodovodno vprašanje in elektrarna našega mesta po različnih listih. Od časa do časa smo si dovolili ponižno vprašanje: kaj je vendar vzrok, da se ti prepotrebni napravi ne izvršita. Na taka vprašanja pa nismo dobili nikdar stvarnega odgovora — da, „farbar Vorenček“ se nam je odrezal z čudnimi dovtipi, pri katerih ga je morala podpirati bistroumnost stavčeva. Zadnji „Slovenski List“ pa ga je vendar s svojim povse stvarnim pozivom spravil v zadrego. Mislil je „Gorenjec“ zopet po

O anarhistinji Emi Goldmann.

Našim čitateljem ni mnogo znano to ime, samo toliko so v zadnji čas izvedeli, da je bila Ema Goldmann v zvezi z umorom ameriškega predsednika Mac Kinleya. Ker pa je to bitje pravcat „črni angelj“ anarhistov in ker je zanimivo izvedeti kje tiči izvor anarhizma, hočemo o tej ženski priobčiti dalje poročilo.

Ema Goldmann je po atentatu na ameriškega predsednika postala h kratu širokemu svetu znana oseba. Ta ženska vživa danes žalostno slavo, da je bila intelektualna prouzročiteljica tega hudodelstva; po nazorih ameriške policije pa ni le prouzročiteljica marveč duša vse anarhiške zarote, iz katere se je izcimil grozoviti umor Mao Kinleya. Ali kakor kali se v teku preiskave izkaže njena sovdeležba na tem umoru vsekako bode javna pozornost več obrnjena na njo, nego na Czolgosza, ki je kot surov fanatik le to izvršil, kar mu je bilo zaukazano.

Ema Goldmann je doma v Rusiji, in sicer v bližini mesta Korona in je hči neke zanikarne židovske družine, v kateri imajo svoje zavetje razni nihilistiški elementje, kakor so sploh židje. Od katerih izvira vse nihilistiško rovanje v Rusiji. Od svojih starišev nima Ema Goldmann dru-

zega nego židovsko pokoljenje in jednako narav, kajti vzgoje nima nobene, marveč le skrajno moralno pokvarjenost, ki je mogoča le mej židi.

Ko je bila stara 17 let, so sli njeni roditelji ž njo v Ameriko že s prvotnim namenom, da jo porabijo za anarhističsko delo in sicer v raznih zvezah z anarhisti. V Rošestru se je kmalu omožila z nekim židom Grt. abbaum-om; toda že v enem letu se je ločila od njega in je začela živeti v divjem zakonu z židom Bernsteinom. Ta poslednji je bil anarhist najnevarnejše vrste in od njega je sprejela prve „nauke“ o anarhizmu, svobodni ljubezni in umoru „trinogov“, za katere smatrajo anarhisti krščanske vladarje, dasi so najgrši trinogi ravno židovski krvoločni milijonarji. Ti nauki so našli v Emi Goldmann jako plodovita tla, na katerih je vzrastlo že toliko strupenih rastlin anarhizma.

Z židom Bernsteinom je Ema Goldmann prepotovala vso severno Ameriko ter je zlasti nastopila v New Yorku, kjer sta ustanovila družbo „Braniteljev svobode“ t. j. anarhistov, katerega društva jedini ženski član je bila in ostala Ema Goldmann.

Ali čeravno je sestajala ta družba iz samih nevarnih anarhistov, vendar ni mogla prenašati nečuvne predrznosti te židunje. Nekega večera

je imela mej anarhisti govor, v katerem se je povzpela do tega-le predrznega stavka: „Bratje bliža se čas, ko bodo vaše žene mesto kave kuhale dinamit!“ V isti čas je bila baš na dnevnem redu javnega govorenja neka afera z bombami v Chikagu in anarhistom se je zdelo potrebno malce več previdnosti. Ločili so se torej od Eme Goldmann, a ona se je ločila tudi od Bernsteina.

Na to se je združila z nekim anarhistom Berkmanom, ki je ustrelil reditelja Carnegiejevih tovarn, Prick-a. Za Berkmanom, kateri je zaprt, izbrala si je Ema Goldmann glasovitega anarhista Mosta, kateri je Emo mnogo več naučil, nego prva dva oba, kar se tiče anarhizma. Izgobil jo je za spretno govornico, objavil njene dokaj konfuze ideje v časnikih in brošurah ter jo sploh izvežbal v raznih „anarhističkih vedah“. Vendar je kljub temu ostala le malo časa njegova zvesta učenka. Dne 18. decembra 1892 sta se ločila. Most je hotel imeti javen govor, a Ema ga je pred vsem „občinstvom“ oklofotala in ga imenovala bojazljivca. Seveda je bila temu „razkolu“ podlaga „načelna diferenca“ mej Mostom in Emo, diferenca, ki je povzročila sploh razcepljenje „tabora“ anarhistov na dve stranki in sicer je jedna stranka hotela

stari znani navadi pisati svojim poslušnim pristavcem ustrašil se je resnega nasprotnika in v tej zagati vendar nehoti povedal pravi vzrok, da mesto ne dobi ne vodovoda, ne elektrarne! Čujte in strmite, bralci, kako tehten je ta vzrok. Glasi se: glede vodovoda in elektrarne ima občinski odbor prvo in zadnjo besedo!

Kdor pozna razmere v našem mestu, vé, kdo si v občinskem odboru pripisuje prvo in zadnjo besedo. Naš „Vorenček“ se je včasih zadovoljil s prvo besedo — odkar si je pa priagital modrobarveno poslansko suknjo, hoče imeti še zadnjo. Mi sicer njega nismo vprašali za besede, ampak za dela! Njegova gostobesednost je predobro znana po celém mestu, a o njegovih delih še nismo čuli ničesar.

Največe njegovo delo je bilo bržkone ono, ko je spremljal vladnega svetnika Markusa k Čemšenikarjevemu studentu. Od tega spremstva smo pričakovali, da dobi ta vodovod vendar že kakšno reelno podlago s tem, da se bodo vsipali rumeni zlati melioracijskega zaklada na naš vodovod, a kako smo bili neprijetno iznenadeni, ko nam je prinesel „Gorenjec“ le skrivnostno vest, „da so vse okoliščine napravile nanj najboljše vtis.“

Radovedno smo se vpraševali, kakšne okoliščine bi to bile? Bržkone so napravili nanj najboljši vtis naš „Vorenček“ sam in pa tiste skale, ki bodo požrle ves melioracijski prispevek.

Na nas pa je napravila ta povse skrivnostna vest le ta vtis, da temu odboru ni dosti za delo. Sicer za nas to ni nič novega, ker že davno vemo, da taka podjetja zahtevajo več zmožnosti in resnejšega dela, kakor jih je treba za „Gorenjčeve“ dopise.

Zavozilo se je z vodovodom in z elektrarno so toliko časa oprezovali, da jim jo je privatni podjetnik pred nosom izvršil. Dobro so si v svesti, koliko so s tem „koristili“ mestu. Da bi širši sloji prebivalstva ne uvideli škode, nam očitajo laž, ker smo občinstvu pojasnili, koliko bi imelo mesto dobička od elektrarne. Da bomo pa sedaj primorani za dobiček „glihati“, je krivda tistih ki so po brezbriznosti povzročili, da je dobila mestna elektrarna konkurenta. Privatnemu podjetniku, ki si mora vodo še le graditi, se bo znašala, mestu pa, ki ima za to vse pogoje priprave, bi se pa po našem računu ne izplačala. Kdo nam meščanom povrne to škodo? — ali morebiti dotični, ki ima mestu pripadajočo vodno moč.

Tako „delovanje“ se obsoja samo, obsojajo ga pa tudi vsi trezno misleči meščani.

Od deželnega poslanca smo pričakovali bolj resnih člankov in taktnejšega postopanja nasproti meščanom, katerih koristi je dolžan zastopati. Za „farbarja“ „Vorenčka“ so bili taki članki primerni — a od dež. poslanca gosp. Pirca smo kaj več pričakovali!

Izvirni dopisi.

Iz Novega mesta. Pri nas je zgradba vodovoda v najlepšem tiru, ter je upanja, da se vodovod proti koncu meseca septembra leta 1902 odpre.

Razne nove naprave silijo na dan in med najvažnejšimi je kanalizacija. Nekaterim je kanalizacija, ako ravno ni odveč slaba pač pa premalo izpeljana, premalo mestna in celo v uradnem listu na dolgo in široko popisana kot skrajno slaba, kar pa nikakor ne odgovarja resnici.

Neka zunanja tovarna izdelala je načrt za kanalizacijo celega mesta z lončenimi cevmi (Steinzenröhren), radovedni pa smo, ali je ta načrt bil po mestnem odboru naročen ali ga je tovarna običajno zastoj naredila?! Upamo pač, da ne bo plačalo mesto, ni vinarja za sestavo načrta, kateri je v Novem mestu neizpeljiv, in kateri bi mestno občino stal najmanj 100.000 kron!

Vsak, kateremu so denarne zadeve občine znane, mora odločno grajati, da se je načrt, kateri ni izpeljiv sploh naročil. Mislim pač, da se ga lahko nazaj pošlje, in da bi to izmed vsega najbolj pametno bilo.

Kanalizacija je gotovo potrebna in sicer ne tako, da bi se vsi kanali kar kratko malo odstranili. Nekateri kanali so še danes dobri izmed teh pa so tudi nekateri popolnoma novi, pač pa smo zato, da se mreža kanalov razširi in novi le tam napravljajo, kjer jih zdaj še ni, stari pa deloma ostavijo, deloma popravijo.

Da bi pa mestna občina zaradi imena „napredna“ kakor gosp. dopisatelj v uradnem listu piše dolge delala, to si bodo gosp. odborniki pač dobro trikrat premislili. Naše mesto je revno in ga dolгови ne bodo obogatili. Obrtnik in hišni posestnik je z davki in dokladi že danes preobložen. Od kod bo plačal še večje doklade, to g. dopisatelju seveda ni nič mar, ker on vsacega prvega v mesecu pobere gotov denar. Zaradi vodovoda, ter le najnujnejše kanalizacije, in zaradi neizogibnega zidanja novih šol, bodo doklade že prihodnje leto najmanj za 25% narastle, in zadet bo s tem najbolj ravno v slabem gmotnem oziru se nahajajoči srednji stan. — Toliko za danes, prihodnjič se zopet oglasim. Obrtnik.

Iz Idrije, 23. oktobra. Dve tožbi sta se vršili tekom zadnjih dni, obe posledica volitev. Naprednjaki se znašajo nad vsem, samo da bi si nekoliko shladili presilno jezo. Naposled so se spravili še nad plakate, na katerih je bil prav z navadnimi besedami priporočan kandidat Arko. Žaljive besede ni bilo nobene proti nikomur. Vendar pa je neki mož, kateri je ob turnarski aferi grozno javkal, da morajo ubogi delavci in obrtniki toliko trpeti radi te malenkosti, sedaj ovadil radi teh plakatov, dasi je dobro vedel, da se bo menda zopet vse izlilo nad enake

ubožce. Orožniki so poizvedovali vsled te ovadbe. Obravnava je bila v ponedeljek 21. t. m. v Ljubljani. Obsojeni so bili krivci na celi dve kroni.

Pa res, kakor bi se to ne bilo nikdar še v Idriji zgodilo! Dr. Ferjančiča so liberalci že priporočali po plakatih, dr. Majarona prav tako.

Vendar ne vemo, da bi bil kak klerikalec že napravil kdaj kako ovadbo radi tega. Naprednjaki so se baje pritoževali, ker so bili plakati z Arkotom tudi na hišah nekaterih liberalcev. Tudi tega so se naučili naši od liberalcev. Pred par leti prilepili ste plakate z dr. Ferjančičem na župnišče. Ali je liberalcem dovoljeno vse, nam nič. Sploh pa ni doslej v našem mestu nikjer predpisano, kje naj se nalepljajo plakati.

Ob volitvah se marsikaj zgodi. Čudimo pa se, da pri naši stranki takoj vsako napako zazró. Ravno ob zadnjih državnoborskih volitvah so liberalci nešteto plakatov nalepili proti dr. Žitniku po hišah, drevesih in drugod. Da bi bili zasledovali storivce, ni znano. Ali vi kaj o tem veste?

Ob sedanji državnoborski volitvi dobili smo oklice socijalno-demokratske stranke, „Jednakopravnost“ pa so liberalci trosili v obilnem številu. Kako, da ste ovadbo napirili le proti lepakom, na katerih je bil priporočan katoliško-narodni delavski kandidat? Sicer se pa ne bojte prav nič, obsojeni delavci ne bodo prišli prosit k vam, kakor ste moledovali ob turnarski aferi pri naših ljudeh denarnih prispevkov za sodnijske stroške.

Druga sodnijska obravnava se je zvršila včeraj. Tožila sta brata Brumen mlinarja Kogovška radi lahke telesne poškodbe in razžaljenja časti, župana Lapajnetu pa radi žaljenja časti. Ko sta zvedela župan in Kogovšek o tem, vložila sta protitožbo. Župan je bil oproščen, Kogovšek pa obsojen na tri dni zaporu, oziroma 30 kron kazni. Brumna pa sta bila kaznovana eden na 24 ur, eden 48 ur zaporu. Ker stvar pač ni še zvršena, govorili bomo o tem pozneje.

Kaj pa, ko bi mi ost obrnili ter pričenjali odkrivati liberalno delovanje? Našim ljudem pravijo: Ne hodite med liberalce, saj jih poznate, kakšni so. To je pač dosti značilno. Kdo je pred par leti udril v pošteno družbo, zbrano v čitalnici, povedal je „Slovenski List“ zadnjič. Kdo je prišel izzivat 15. septembra celo dr. Šusteršiča, hvalil se je „Slovenski Narod“ predzadnjo soboto. Kdo po gostilnah napada, je gotovim krogom dobro znano — bič imajo pa le za nas. Svaka sila do vremena! Več o tem prihodnjič.

Iz Istre, dne 16 okt. Raznoterosti. Ako bi hotel cenjenim čitateljem napisati vse istrske raznoterosti, moral bi pisati dolg članek. Zato pa čakam in hočem čakati članka, kojega je obljubila naša „Edinost“ napisati po volitvah na Kranjskem na adresu kranjskih klerikalcev in liberalcev. Vzrok obljubljenemu članku bode menda, kakor je pisal reški list „dejstvo“, da na Kranjskem Nemci zmagojejo, in slovenske zmage pa da so „fiktivne“. — Sicer je to nekoliko res.

atentate sploh izčrtati iz svojega „programa“, druga pa je bila za „propagando dejanj“ brezobzirno. Most na svoje stare dni ni hotel še jedenkrat romati v ječo, drugi pa so hoteli videti dejanje in ne le slišati besed. Ema je bila seveda na strani poslednjih in je zaradi tega „spregla“ na tako originalen način z Mostom, ki je poslej hotel na „svobodi“ delati propagando za anarhizem v socijalno-demokratskem smislu.

Ema je pa mej tem tudi svoje „srce“ že podarila nekemu drugemu anarhistu, po imenu Brady, s katerim je poslej živela cele dve leti to je tako dolgo, kakor z vsemi prejšnjimi štirimi svojimi „drugovi“ skupaj.

Kmalu po ločitvi od Mosta je Ema Goldmann zgrabila pravico, ko je v New Yorku na javni cesti imela hujskajoč govor. Bila je v zaporu eno celo leto. V zaporu so jo porabili za babico v jetnišni bolnišnici, in tu je imela priliko, da se je izvežbala v zdravilstvu, kar je potem praktično izvajala kljub svojemu razuzdanemu življenju.

Kmalu po osvoboji iz ječe je pričela še agilneje delati za anarhizem; ustanavljala je zaporedoma anarhistička društva v raznih mestih Amerike, — tako, da je že danes velik del ameriške mestne družbe napolnjen z anarhiškim

duhom Eme Goldmann. Zlasti se je rada mudila v mestih Chicago, St. Louis, Cleveland in Patterson. Leta 1899 je obiskala velik shod anarhistov v Parizu, po povratku v Ameriko pa se je združila z nekim Hipolitom Havel, katerega je sama navdušila za anarhizem. Ta Havel se nahaja zdaj ž njo vred pod ključem zaradi umora Mac Kinley-a. W stanovanju Havelovem so našli vse polno ljubavnih pisem te krvoločne židinke, katera se je podpisala „Svetluško“ (Ljubico), Havela pa je nazivala z — „Miško“.

V zadnjem času pa je pojavljala izvanredno živahnost v anarhiškem delovanju. V Buffalu je bila od 12. julija dalje trikrat in je ostavila to mesto zadnjikrat tri dni pred umorom Mac Kinley-a.

V tem času so jo oblasti v Chicagu večkrat videle v družbi z mladim židom Czolgoszom, zlasti, ko jo je ta spremljal na potu v Buffalu. Žid Czolgosz (morilec Mac Kinley-a) je tudi priznal, da je mnogo občeval z Emo ter da ga je ona navdušila za ta umor. Vsled te izjave so zdaj vsi člani „propagande“ pod ključem. Na podlagi policijskega poizvedovanja, vsled katerega je bila aretovana Ema Goldmann so bili krivi zarote zoper življenja predsednikovo sloveči anarhisti: Ema Goldmann, Abraham

Izak starejši, Abraham Izak ml., Mari Izak st., Mari Izak ml., (toraj sami židje) Clarence Pfütznert (tudi žid) Bechame, Havel itd.

Ema Goldmann se je štiri dni skrivala pred policaji. Ko pa so četrty dan udrili v hišo, v kateri je stanovala, je oblasti prikrila svoje ime ter se izdala za Švedsko Leno Larsen. Ker je jeden policistov dobro znal švedski, se je hitro izkazala njena laž, in je morala priznati, da je ona prava Ema Goldmann. Pred sodiščem odločno taji svojo udeležbo na umoru (židje taje vsako svoje hudodelstvo!), ali to jej ne bode pomagalo. V kratkem jo odvedejo v Buffalo in najbrže bode usmrtena s Czolgoszem vred. —

To je torej zgodovina te krvoločne židinke, katera je poosobljenje anarhizma. Ta Ema Goldmann je bila tudi duša umora italijanskega kralja in v njenem načrtu so bili še umori drugih vladarjev. — Iz življenja in delovanja te židovske hijene je tudi razvidno, da je uprav židovstvo ona sila, iz katere izvira vsa ideja anarhizma, ideja, da se pomori vse krščanske vladarje, a da se na vesoljni prestol usede zopet židovski kralj David, kakor propovedujejo židje sami v svojih spisih in prorokbah.

Na deželi, kjer ni Nemcev — razun na Kočevskem — zmagovali so Slovenci lahko; a po mestih — no, tam pa kar ni šlo, razun v Idriji. Po mestih zmagali so „Slovenci“ s pomočjo Nemcev. V Ljubljani, kakor ste gospod urednik javili, je prišlo na volišče do 600 uradnikov. Toda med temi je gotovo bilo tudi Nemcev. V kmetski skupini Ribnica-Kočevje so dali Višnikarju stari „švabi“ kočevski do 1000 glasov; a za mestno skupino so liberalci sami priporočili svojim pristašem, da naj volijo liberalnega Nemca. To je bil seveda le poklon Nemcem, da se bolj gotovo združijo z slovenskimi naprednjaki še bolj tesno, ker brez Nemcev ne bo večine. No večina sicer bo, a bo judeževa. — Neoporočena resnica je tedaj, da so po mestih „Slovenci“ zmagovali skoraj povsod s pomočjo uradniških-nemških glasov. Kolikor pa je nam znano, dobili so kandidatje katoliško-narodne stranke izključljivo slovenske glasove.

V Istri je tako glede volitev, o izvoljenih in propadlih kandidatih različno mnenje. To pa vsled tega, ker tudi po Istri nekaj tli, to se pravi: tudi po Istri se pojavljajo sem pa tje isti nazori, kot na Kranjskem in Goriskem, kakor začetek predstoječega bratomornega boja, oziroma potem gotovega propada. Kajti kakor hitro se razširi po Istri oni boj, ki se je začel v občini Jelšane, na meji kranjski, slovanska stranka propada na vsi črti proti italijanski. — Od tod tedaj tudi različna mnenja o izvršenih volitvah na Kranjskem.

Našega dobrega, milega višjega pastirja Andr. M. Šterka ni več med nami. Za Slovane istrske je to hud udarec; in to tem bolj, ker ne pričakujemo naslednikom moža Slovana. Mi tem bolj žalujemo za našim dobrim škofom, ker dobro znamo, da je bil žrtva italijanske nestrpnosti, žrtva dogodkov v Kopru meseca junija. Vse to, kar se je dogodilo takrat v Kopru, ali se je imelo dogoditi o priliki popolnoma brezpomembnih in nepotrebnih slavnostij, so nekamo prikrili, tako umetno, da svet ne zna ničesar prav. Čuje se in govori celo o neki bombi, ki je pala ali imela pasti, ter našega in tudi koprškega škofa — ne upam si zapisati. Dobri škof je hotel Koprčanom ugoditi, da jim napravi slavnost, a oni so ga hoteli — baje — umoriti. — Tako se govori splošno po Istri, posebno na Kopriščini. Seveda neovrženo dejstvo pa je, da se je pokojni škof tako hudo prestrašil, da je nevarno, neozdravljivo zbolel. — Česa se je pa tako hudo prestrašil? Morda žvižganja, upitja, zasramovanja? E, gotovo ne! Moralo je kaj hujega biti! — Svet govori o bombi; in ker merodajni krogi tako molče, mora to že res biti. — Po naši misli so bile one slavnosti brez vse potrebe; najbolj nepotrebno je pa bilo, da sta došla v Koper še dva druga škofa. Faktum je, da Italijani jednega ljubijo kot svojega, a o drugem mislijo, da je njihov, ako tudi ni.

Kapitularnim vikarjem je izvoljen prošt Petronio. Mož je sicer dober, a je Italijan in vrhu tega še Piranez, in to je dosti. Obeta se nam Slovencem nič kaj dobrega, posebno, ker bode prošt Petronio gotovo tudi kandidat za škofovsko stolico. Mož ne zna besedice slovenske in hrvatske, nemško le malo, in še to le v govoru. Tedaj kot kandidat se niti upoštevati ne bi smel, ker kot zagrizen Italijan, nevesč deželni jezikov pač ni sposoben za škofa. — Malo bolj je prošt Jordan v Gorici.

Čitali smo ne dolgo tega v „Edinosti“, da se je neki člen narodno-napredne stranke kranjske v Trstu izrazil o brutalnem činu tržaških divjakov v mestnem zboru, češ, „prav so imeli, da so ga (Rýbař-a) ven vrgli, kaj pa je farje zagovarjal“. Po pravici Vam povem, gospod urednik, da obžalujem narodno-napredno stranko, da ima take bedake za svoje člene. Mi bi radi znali ime onega bedaka, in če ga zaznamo, bodite brez skrbi, da ga bodo znali tudi cenjeni čitatelji „Slov. Lista“. — Mož je pravcati bedak, kojemu so tržaške razmere španske vasi, ali pa je toli hudoben, in ob enem od same strasti nesposoben soditi med dobrim in slabim. Naše prepričanje je, da je pri njem oboje, nevednost in hudobija, in da je takih bedakov še mnogo med členi one kranjske stranke. — Seveda, kdor se je napil malo „Narodove“ in „Rodoljubove“ gnojnice, in

„Sočinega“ smradu, je še naroden, napreden — v neumnosti seveda. Tudi to je naprednost! „Edinost“ ga je prijela z „rokovicami“, a bolje bi storila, da bi objavila njegovo ime, da vsaj svet zna, kakšno je ono napredno „budalo“. — Najbrže se boji zamere pri tudi-členu narodno-napredne stranke, v Trstu toli oboževanem Hribarju.

Iz Wörishofena dne 16. oktobra. V. c. gospod urednik! V 42. šte. Vašega cenj. lista ste objavili, da smo praznovali tukaj cesarjev god s slovesno Božjo službo. Morebiti bode Vaše čitatelje zanimalo pozvedeti kaj več o prazniku in slavnostih avstrijskih. Rojstni dan našega cesarja praznuje se tukaj že 11 let, to je, od kar postoji naša vas kot zdravišče. 1891. leta praznovali smo ga prvič s sveto mašo pred poldne, zvečer pa z zabavo pri „Orlu“. Vsako leto je svečanost obširnejša. S prvega, to jo prvih 5 let, smo samo molili za cesarja, potem se veselili. Ali ne gre veseliti se, mej tem ko morebiti v bližnji hiši ali še v bližnji sobi lačen in zapuščen bolnik leži. Začeli smo misliti tudi na uboge, katerih je bilo polno v zdravišču. Pokojni prelat tudi ni mogel dati vsakemu po potrebi. Prvo leto je bilo mej popoldansko veselico srečkanje za uboge: dobili smo 400 mark. Bože pomaj dalje! Tako je šlo od leta do leta. S prvega smo podpirali samo naše rojake takraj in onkraj Litve pozneje nismo imeli nikakšnega razločka, kdor je potreben, bil Avstrijanec, Oger, Horvat, Prus, Lah, pravoveren, neveren, vsi so jednaki, dobi iz „cesarskega zaklada“ podporo, se vé da dokler je kaj v blagajni. Kar se mi pa najbolje dopada je, da naši rojaki pustijo politiko doma. Tukaj nikdar ni govora o tem, vsi smo složni. Vsak gleda na to, da je domovini v čast. To je skoraj neverjetno, ali vendar resnično.

Letos je bila svečanost kaj slovesna. Sveto mašo je služil g. dr. Zaus, vseučilišni profesor iz Prage, levitirala pa sta o. Moren, norbertinec iz Češke in g. Sauer, farni oskrbnik v Warmbergu pri Starem Logu na Kočevskem. Po sv. evangeliji govoril je tukajšnji župnik g. Zuckermayer o domoljubju in domovini. Začel je z besedami: „Srečna država, ki ima plemenitega vladarja.“ Ta gospod je mojster v govoru. V marsikaterem očesu so lesketale solze. Želel sem, da bi ta govor slišali mnogoštevilni izdajalci naše domovine. Poznajo je menda tudi pri Vas, da so Bavarci brez razlike silni protivniki Pruske in prijatelji Avstrije. Kdor je tukaj na pruski strani ni Bavarec, ampak pruski „privandrovec“.

Popoldne smo imeli na kazinskem vrtu veselico in — sejem. Bilo je 10 „štantov“. Prodajalke so bile in sicer nekatere v narodni noši: gospa Čumerer roj. baronica Isbary vino in druge tekočine; grofica Dessewfy šinke in klobase; baronica Flottow sladkarije; grofica Wurmbrand-Kodoličeva iz Radgone norimbersko blago; baronica Leoprechting smodke; gospici M. pl. Algga in Natalija Okičeva šopke in cvetje; gospica Mici Fauser sadje; gospica Turek razglednice; grofica Zamojska razne ženske izdelke in gospica pl. Čerkavska loterijo. Stroškov smo imeli 1022-91 mark, čistega dobička pa 1260 mark 61 f je 1413 kron 73 vin. Okoli 1000 mark sem že razdelil, ostalo pa hranim za zimo, ko bo velika potreba. Iz imen prodajalk vidite, da so zastopane skorej vse avstrijske narodnosti.

Tudi spomin na pokoj. cesarico Elizabeto se praznuje tukaj vsako leto 10. septembra s črno [sv. mašo in libera. Ali se ne morejo sprijazniti tudi doma? Sree boli človeka, ako čita o domačem prepiru. Lepa naša domovina!

J. Okič.

Politični pregled.

Kako je bil izvoljen novi prvi podpredsednik avstrijske državne zbornice. Poročali smo v zadnji številki, da je izvoljen prvim podpredsednikom avstrijskega državnega zbora pristaš nemške ljudske stranke profesor Kaiser. Dobil je 120 glasov, vseh poslancev je pa 425. Dobil je torej komaj jedno četrtino glasov

Praznih belih glasovnic je bilo oddanih 125, torej prof. Kaiser ni dobil niti večine poslancev, ki so bili v zbornici navzočni. Slovani bi skoro gotovo prodrli s svojim kandidatom, katerega bi za prvo podpredsedniško mesto tudi postavili, da so Poljaki manj sebični in bolj slovanski. Govori se, da je nemška ljudska stranka kandidovala prof. Kaiserja za prvega podpredsednika, da se ga kot načelnika svojega k'luba znebi, ker je bil nekaterim bolj radikalnim članom kot tak na poti. Radi ljubega „miru“ in radi tega, da se gospodarsko delo zbornice ni motilo in kakor zgoraj omenjeno, radi poljske malomarnosti se Slovani tej operaciji nemške ljudske stranke niso zadostno uprli.

Načrt vlade. Ministerski predsednik je v državnem zboru povedal, da vlada hoče imeti na razpolago tri milijone za podpore vsled bede. Dalje je potrebna preosnova tiskovnega zakona. Pripravlja se zakon proti pijančevanju in zakon, ki naj bi olajšal zgradbo zdravih delavskih stanovanj. Gotov je tudi načrt zakona o zavarovanju delavcev za starost in onemoglost. Pripravljena sta tudi načrta za gospodarske zadruge in v prospeh domače industrije.

Razpuščenje hrvatskega sabora. Iz Zagreba prihaja nepričakovana vest: sabor je razpuščen po le dveh absolviranih sejah. V seji sabora dne 22. oktobra so najprej izvršili razne volitve, med temi tudi volitev odposlancev v budipeštansko poslansko zbornico in zbornico magnatov, kar je došel v zbornico baron grof Khuen Hederváry v popolnem banskem ornatu ter je prečital kraljevi reskript, s katerim se zaključuje petletno zasedanje in se razpušča sabor kraljevine Hrvatske-Slavonije. Na opozicijo je napravil ta nepričakovani razpust mučen utis, posebno z ozirom na to, da je vodja neodvisne narodne stranke („Obzoraši“), dr. Mazzura, uložil interpelacijo o zadevi zavoda sv. Jeronima v Rimu. Morda je vlada hotela s tem činom preprečiti ravno to, da sv. Jeronimsko vprašanje ne pride v razpravo. — Govori se, da bodo nove volitve že v prvi polovici novembra ter da se že koncem novembra sestane novi sabor.

Balkanske države. Srbija, Bulgarija in Črnagora hočejo preurediti svojo vojsko in jo urediti popolnoma po ruskem uzoru. V ta namen so že napravljene prve priprave. Ume se samo po sebi, da gledajo to Madžari in Nemci črnim okom.

Deželnozborske volitve.

Od mnogih strani došle so osrednjemu volilnemu odboru pritožbe o nepravilnostih pri volitvah in o pristranskem postopanju. Nabralo se je že dokaj gradiva. Da pa bode mogoče v tej zadevi vspešno nastopiti, prosimo vse gg. zaupnike in somišljenike sploh, naj nam vsako nepravilnost, ki se je pripetila povodom deželnozborskih volitev — bodisi od nasprotne stranke, ali od kakega uradnika ali od katerekoli strani, takoj naznajo, navedši ob enem dokaze za dotična dejstva.

Naslov: Dr. Ivan Šusteršič, advokat v Ljubljani.

**Osrednji volilni odbor
katoliško-narodne stranke.**

Domače novice.

Pametne in resnične besede. o „Naši straži“ Tržaški „Novi List“ piše: „Naše prepričanje je danes, da pristaši „Narodove“ stranke niso intrigirali proti „Naši straži“ toliko iz osebne mržnje do duhovnikov in zaradi tega, ker je katoliško-narodna stranka zapričela to akcijo, marveč jedino le radi tega, ker so „Narodovci“ obupali nad bodočnostjo našega naroda in so vrgli puško v koruzo. In ker so možje katoliško-narodne stranke te klaverne „narodne boritelje“ že tako dobro poznali zaradi tega so vzeli stvar sami v roke. Koliko žalostneje izkušnjo o na-

rodni mlačnosti „Narodovcev“ pa so želi potem, to bode zapisano za vedno v knjigi naših narodnih borb. Ali zvesti narodni voditelji se ne smejo dati ostrašiti po onem neprijetnem nastopu izneverjenih sinov, marveč, spoznavši silno nevarnost, v kateri se nahaja pred grabežljivostjo tujcev naša narodna posest, morajo krepko in iz nova na delo.“

Kranjska gimnazija. Iz Kranja se nam piše: Zadnje čase so se po liberalnih časopisih začeli pojavljati surovi napadi na našega velepoštovanega gospoda gimnazijskega ravnatelja Hubada. Nismo sicer poklicani braniti gospoda ravnatelja, kajti on bi to — ako bi se mu vredno zdelo — lahko sam storil in bolje, nego mi — toda njemu se očitajo stvari, za katere je gotovo preponosen, da bi jim odgovarjal. Ljudje, ki za svoja javna opravila sposobni niso ki nam ne morejo izposlovati, da bi država prevzela vsaj kurjavo za gimnazijsko poslopje (kar bi bila njih prva dolžnost!), vtikajo svoj nos v uradne razmere naše gimnazije in hočejo zapovedovati ravnatelju. Mi meščani pa štejemo g. ravnatelju v posebno zaslugo, da si od takih elementov ne da zapovedovati. On, ki je dovršil svoje študije in ki uživa popolno zaupanje od vis. c. kr. vlade, ugled in spoštovanje pri nas meščanih, boljše vé, kako je voditi tak zavod, nego kak nedovršen jurist. Nakane nasprotnikov so preveč prozorne, da bi jih mi ne izprevideli. Ti vedno se ponavljajoči napadi merijo na to, da bi izpodkopali ugled naše gimnazije in odstranili gospoda ravnatelja, ter bi na njegovo mesto potisnili kakšno svojo marijoreto. Z mirno vestjo lahko trdimo, da za procvit gimnazije ne bode nihče toliko storil, nego g. Hubad, vsaj v takih razmerah ne! V ta namen se on ni bal ni truda ne dela, da je postavil novi gimnaziji trden temelj. Napadovalci njegovi morali bi mu biti hvaležni in si ga v marsičem, posebno v njegovem vstrajnem delovanju vzeti za vzgled! Ako pa kateri gg. profesorjev ne mara v Kranj kompetirati, temu ni vzrok nestrpnost ravnateljeva, temveč nestrpnost gotove klike, ki napada vsakega, kdor ne trobi v nje rog. Mi meščani, ki smo gimnazijo gradili s svojimi žulji, ne trpimo, da bi se nje ugled grdo izpodkopaval. Mar-li mislijo naši nasprotniki, da mi nimamo ničesar povedati o njihovih pristaših, kar bi jim ne bilo ljubo, da pride mej svet. Da se dosedaj nismo posluževali takega orožja, zgodilo se je le zato, ker je nam pri srcu ugled in in razvoj tako imenitnega zavoda. Ogorčenje radi teh napadov je v našem mestu splošno kajti: Uničiti hočejo našo gimnazijo!

Deželnozborske volitve na Goriškem. Razni nemški in laški listi prinašajo listo osmerih kandidatov liberalne narodne-napredne stranke na Goriškem. Kandidati so: Anton Strausgilt, Oskar Gaberšček in Andrej Vrtovec iz Tolmina; dr. Dragotin Treo in dr. Henrik Tuma iz Gorice; Anton Strekelj v Zadru, Anton Lokar iz Ajdovščine in Anton Muha iz Lokve. Značilno je, da so za te kandidate prvi zvedeli židovski listi. To jih ne priporoča! Proti tem kandidatom postavi politično društvo „Sloga“ vrle može za kandidate. Na Goriškem volijo še posredovanjem volivnih mož. Volitve volivnih mož bodo gotove že pred koncem novembrom, vsa volitev pa v prvih dneh decembra.

Iz slovenskega liberalnega županstva. Pod naslovom „To je pa že preveč!“ poroča „Edinost“ o temle činu liberalnega županstva v v Lukovici: „Na upogled smo vdobili „Domovnico“, izdano po županstvu občine Lukovica na Kranjskem. Ta „Domovnica“ je spisana pod imenom „Certifikat“ — popolnoma v nemškem jeziku! (Ironija pa je tem bolj krvava, ko sta ime in priimek stranke pisana v pravilni slovenščini in je pečat z napisom: „Občina Lukovica na Kranjskem“!! To je že škandal prve vrste! Toliko smo že pisali, poučevali in rotili in vse ni izdalo — nič! Nas je že sram objavljati take neverjetnosti, ali je to naša sveta dolžnost in zato ne nehajo, dokler Slovenci definitivno ne nehajo — sramovati se svojega jezika!!

Kaj so pri „Narodu“ „smeti“. Francoski centralni urad dobredelnih zavodov priobčuje imenik zavodov, ki so morali vsled postave proti kongregacijam ponehati in ti so: 85 zavodov

za revne matere, 97 zavodov za neozdravljive, 172 delavskih zavetišč, 229 zavetišč za starčke 398 bolnic in brezplačnih lekarn, 389 delavnic, 512 otroških bolnic, 570 ustanov za bolne, 691 sirotišnic, 1428 podpornih uradnikov. — Tako ogromno število dobredelnih zavodov je uničilo ljudstvu francosko prostozidarstvo in to se zdi liberalcem „Slov. Naroda“ prav, člane kongregacij, ki so vodili ta plemenita dela, pa „Narod“ nazivlje: „smeti!“

Izvrstno dr. Pečnikovo študijo o krompirju in o eksportu krompirja je ponatisnil iz „Slovenskega Lista“ tudi „Narodni Gospodar“.

Še nekaj o rumenem francoskem krompirju. G. dr. Pečnik v Aleksandriji piše: Glede svoje eksportne študije „krompir“ sem dobil več vprašanj. Rumena vrsta krompirja s francoskega, ki se v Egiptu najdražje plačuje, raste osobito od Avignona in Dragnignana do Montelimara. Skušali so jo udomaćiti na Napolitanskem in v Algeriji, pa izgubila je na okusu in izgledu, podnebje ji je bilo prevroče. Vipavsko ima podnebje, ki je fenologično docela jedno in isto severne Provanse. Skoro gotovo je, da se uvod posreči. Torej proč z belim, goriškim krompirjem, ki nima nikakih cen. Kmet bi dobil za vsako vrečo po sto kil 1—3 krome več. To tudi kaj izda. V nebo kričeča neumnost bi bila, da se pridržuje brezdeni beli krompir. Občine, zadrage, ter denarni zavodi bi morali pomagati v prid kmetijstvu v to menjavo. Francoski rumeni krompir je zrel konec junija in začetek julija, baš kakor goriški beli. Ta krompir je torej najzgodnejši in se ob enem najdaljše in najboljše čez zimo drži. Kdor si hoče naročiti francoski rumeni krompir, naj se javi pri gospodu Jak. Maražu v Vrtojbi, s katerim preskrbiva vse potrebno!

Nemški tlak v novi mestni ubožnici si lahko vs kateri ogleda. Tlak je prav na umeten način v nemških barvah sestavljen. Dotična soba bode za zdravnika. Ali je to znamenje, da Ljubljana postaja nemčurska?

Stara praksa. Na davčnem inspektoratu v Ptujju je bilo razpisano mesto adjunkta. Mej prosilci je bilo tudi nekaj Slovencev. Celó eden tak je med njimi, ki bi se rad na svoje stroške preselil v Ptuj. Ali to službo je dobil Nemec, ki ne zna ni besedice slovenski in katerega predstavijo na državne stroške. — To je stara praksa, katere bič občutimo Slovenci vsepovsodi v obmejnih pokrajinah. O tej praksi peva „Südsteierische Presse“ tudi staro in znano pesem: Uradniki domačini morajo v tujini prav veneti, semkaj pa prihajajo uradniki, ki niti ne umejo davkoplačevalca, kaj da hoče. Slovenec naj le prosi za kako službo, ali ne dajejo mu je zato, ker je Slovenec, Nemec pa jo dobiva in ga premeščajo na državne stroške. Da, da, taka je stara — praksa!

Amerikanska reklama in liberalna doslednost. Gabršček je pisal pred šestimi leti ob 25-letnici „Soče“: „Goriška tiskarna“ je bila otvorjena 1. 1893. Zagotavljam na tem svečanem mestu, da dobiček od „Goriške tiskarne“ bode užival le narod sam. Svoje prijatelje in znance širom lepe naše domovine prosimo podpore v vseh težavnih podjetjih, ki so s „Sočo“ v tesni zvezi — a na tem mestu in ob toli svečani priliki dajemo moško besedo, da od te podpore bo imel ves dobiček le narod slovenski, kateremu smo posvetili vse svoje moči, duševne in gmotne“. Vprašamo: Kak dobiček ima narod zdaj od „Soče“? Odgovor. Razpor, prepir, sovraštvo, „Tutti frutti“ in — pohujšanje! O „Primorcu“ je pisal Gabršček: V ta list bomo sprejemali oglase le narodnih trgovcev in obrtnikov. „Primorec“ bo torej edini list, ki za noben denar ne sprejme oglasov iz neslovenskih rok. Zdaj pa pogledajte oglase v „Primorcu!“ „Primorec“ prinaša celo oglase nemških židov! Kramarjev Drejec razume dobro svoj „gšeft“!

Hlavarci in slepilec. Na shodu v Radgoni so Nemci sicer silno zabavljali na posojilnice, ali kjer je njim po godu, jih ustanovljajo oni sami. V Gornji Radgoni imajo n. pr. že več let slovensko posojilnico in nemško hranilnico. Ta dva zavoda sta popolnoma ustrezala potrebam. A glej, sedaj pa snujejo Nemci ravno tam še eno posojilnico! A na roke jim gre deželni odbor.

Iz Novega mesta in okolice. Ne vem, gospod urednik, če Vam je bilo kaj dolgčas po meni, ker se uže toliko časa nisem nič zgledal pri Vas. Pa kaj se če, jesen je tukaj in dela na vse pretege. Upam torej, da mi dovolite, ako se dotlej „dok se vremce spremeni“ nekoliko pri Vas zgledam in Vam za kratek čas povem, kako in kaj se nam godi. Mošta imamo veliko in in dober je. Kljub večnemu deževju je naša Kuka zelo majhna in celo žabja luža v Žabji vasi se je posušila do cela, tako, da ko je v ponedeljek večer krog 8. ure gorelo gospodarsko poslopje g. Žiberta, se ogenj — da bi se pri normalnih razmerah lahko — nikakor ni mogel pogasiti, ker so baje brizgalne cevi mesto luže, blato sesale. To bodi le mimogrede omenjeno. Pri vsem tem pa je ta Krka tako poredna, da se drzne celo žive ljudi požirati v hladno svoje žrelo. V sredo zjutraj krog 9. ure, prepeljala je namreč Omahnova, žena železniškega čuvaja iz Grubelj, na progi Straža-Novo mesto, svojo hčerko čez Krko. Hčerka je bila namenjena v šolo: ko jo je mati srečno ostavila na breg, in sama odrinila čoln od brega, spodrsnilo ji je pod nogami, omahnila je nazaj, čoln se je prekucnil, a ona je pala vznak v vodo. Mož nje je bil na drugi strani Krke. Skočil je brzo v drugi čoln, videl še, kako je nesrečna žena sredi Krke še enkrat pomolila roke, a te roke so bile roke zadnjega slovesa. Izvlekli so jo sicer iz vode, a bila je mrtva, vsi poskusi oživiljenja bili so zaman. Uboga nesrečnica, priljubljena daleč okrog, zapustila 9 otrok, mej katerimi je eden baje šele 8 mesecev star. Kaj, ko bi šla malo še v Šmihel pogledat? Tam je bil v nedeljo krog 4. ure popoldne ustanovni shod — poslušajte dobro — ustanovni shod, Vam pravim, prve „Ljudske knjižnice“ na Dolenjskem, če ne celo na Kranjskem. Shod je bil jako dobro obiskan. Tudi nekatere dame iz Kandije in nekaj deklic iz Šmihela vdeležilo se je shoda. Tako je prav, živele naše krščanske zavedne Slovenke! Zaradi pomanjkanja časa, povem Vam drugič obširneje o tem, za Dolenjsko, zlasti za našo Novomeško okolico velevažnem naprednem koraku. Za danes omenim le, da se je do sedaj zgledalo že blizu 50 članov, in da so se že predložila pravila visoki deželni vladi v potrjenje. Pa o tem, kakor rečeno, spregovorim prihodnjič kaj več. — Ne smem Vam h koncu zamolčati, da je bil zadnji Lukežev semenj, sicer eden najboljših, letos vsled naliva dežja slabo obiskan. Zato pa je tudi zvečer žalovalo celo Novo mesto po ponesrečenem sejmu, kajti, razun na „rotovžu“ ni bilo videti nikjer nobene svetilke, dasi je bila tema, kakor pred stvarjenjem sveta, ali vsaj taka, kakor nam je znana iz božjih grobov. Pa kaj čemo, slabi časi so prišli, treba je — „šparat“... Naj bo za danes dovolj, gospod urednik, upam, da se kmalu zopet vidimo! Figec Francetov.

Vabilo k občenemu zboru „Podpornega društva organistov s sedežem v Celju“, ki se vrši dne 5. novembra 1901 ob 10 uri dopoldne v veliki dvorani „Katoliškega Doma“ v Ljubljani. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se drugi dve uri kasneje, pri katerem se sklepa v smislu § 24. dr. pr. ne glede na število udeležencev. Redne ude lahko zastopajo pooblaščeneci, vendar tem ni dovoljeno več udov zastopati. Vsi samostojni predlogi morajo se vsaj 8 dni pred občnim zborom društvenemu vodstvu naznaniti. V zvezi z občnim zborom bere se ob 9. uri dop. sveta maša v nunski cerkvi, pri kateri poje iz prijaznosti samostanski pevski zbor. K obilni udeležbi vabi uljudno — odbor.

Kaj je novega mej Slovenci. Deželnozborske volitve na Goriškem in v Istri se bodo vršile dne 5. 9. in 11. dec. Volitve volivnih mož bodo končane že koncem novembra. Slovenci v Calumetu Mich. v Ameriki so pričeli izdajati tednik „Glasnik od Gorenjega Jezera“. To je že šesti slovenski list v Ameriki. Ondi so Slovenci ustanovili tudi slovensko tiskovno društvo. — V tržaški okolici se snuje nov pevski zbor v Kolonji. — V Trstu bode priredila nekaj dramskih predstav hrvaška potovalna gledališka družba g. Ciriča. — Dela za električno železnico Trst-Opčine bodo v kratkem končana. Vsa proga je dolga 5100 metrov. — G. J. Štrucelj, nekdanji odgovorni urednik „Soče“ je otvoril v Porto Alegre v

Brazilijsko slovensko tiskarno. — Politično društvo „Edinost“ bode imelo jutri svoj občni zbor v Barkovljah.

Iz Istre se nam poroča, da je v tomašnjih vinorodnih krajih trta toliko dobrega grozdja, belega kakor osobito črnega (terana) obrodila, da se stari ljudje ne spominjajo toli obilne trgatve. Hrami naših kmetov so polni najboljšega vina, a kupcev je malo. Naj se torej našega istrskega kmeta usmilijo bratje Slovenci s tem, da raje naravnost od njega kupijo pristno, naravno in dobro ne drago vino, kakor pa od prekupovalcev. Onim, ki bi želeli kupiti istrski teran okrog Tinjana poleg Pazina kjer se dobi še zdaj tudi belega vina nekoliko, pripravljen je č. g. Alojzij Peterlin, kapelan v Tinjanu, iti na roko ako se do njega obrnejo. —

Slovenski bogoslovci v Celovcu. V bogoslovje v Celovcu je letos vstopilo 54 bogoslovcev, mej temi 25 Slovencev.

Iz zaporov v Radovljici je pobegnil jetnik A. Eržen. Ali le malo časa je užival svobodo zlato. Toliko da je malo pogledal na dom v Kropo. Tu pa ga je zapazilo bistro oko orožnika, ki je menil, da bi se begun v njegovem spremstvu povrnil, od koder je prišel...! No, kakor je že tako na svetu, da ima vsaka glava svojo pamet, tako je bil tudi Eržen druge misli, nego pa orožnik... Zato se je uprl, ko mu je orožnik hotel nadeti tiste manšete... Ali vrag naj se brani, ko je tako špičasta tista reč, ki jo imajo orožniki v svojo obrambo in drugim v nadlego. Pahni sem in pahni tja — konec vsemu je bil ta, da je Eržen dobil v levo nogo nekaj kakor luknjo v meso in povrhu je moral vendar-le z orožnikom ubrati tisto neprijetno pot proti Radovljici, odkoder je bil prišel.

Razstava krompirja. Kmetijska šola na Grmu priredi v nedeljo dne 10. novembra 1901 v dvorani g. Windischerjeve gostilne v Kandiji razstavo raznih vrst krompirja. Na to razstavo pošljejo lahko tudi drugi gospodarji svoje pridelke, in sicer od vsake vrste najmanj eno kilo. Dotični krompir naj se pošlje na vodstvo kmetijske šole na Grmu vsaj do sobote 9. novembra t. l. Šola na Grmu bode razstavila 24 vrst krompirja in priredila pri tej priliki od 9. do 10. ure poduk o vrednosti novih vrst krompirja, zlasti, kar se tiče rodovitnosti in trdnosti proti boleznim. Takisto bo sprejemala naročila na semenski krompir.

Zahvala. Podpisana Frančiška Ilc iz Gorenje vasi pri Ribnici h. št. 22 zavarovala sem pri domači Vzajemni zavarovalnici, hišo in gospodarska poslopja za 2600 K. Ker mi je 5. t. m. oboje zgorelo, izplačala mi je zavarovalnica danes celo svoto lojalno. Za točno in naglo izplačilo — med vsemi zavarovalnicami dobila sem jaz prva denar — se „Vzajemni zavarovalnici“ lepo zahvaljujem in jo prav toplo priporočam vsem, ki hočejo svoje imetje zavarovati. — Gorenja vas pri Ribnici, dne 12. oktobra 1901. Franca Ilc. Franc Ilc, priča.

Umrl je dekan v Št. Petru na Goriškem Anton Hvalica.

Iz državnega zbora.

Mej strankami je glede hitrejše rešitve proračuna dosežen kompromis. Večje stranke dobe po 2 ali 3 govornike, manjše po enega. V imenu „Slovanskega centra“ bo pri proračunski debati govoril poslanec Pogačnik. Nemci utegnejo pri proračunski debati naskočiti celjsko slovensko gimnazijo, pred proračunsko debato pa je bil pripravljen velik boj glede predloga nemške ljudske stranke proti naseľjevanju francoskih kongregacij v Avstriji. Nemški liberalci so o tem že interpelirali in ministrijski predsednik je odgovoril, da je doslej po francoski kongregacijski postavi prišlo le 25 francoskih karmeličank v Avstrijo. In radi teh 25. redovnic tolik vik in krik!

Uloženih je bilo poleg tega še več nujnih predlogov, katere je Körber gledal silno po strani, ker bi mu zavirali tek proračunske razprave in bi proračun ne bil rešen do 20. decembra, kakor je cesarju obljubil. Uplival je zato z različnimi

sredstvi na predlagatelje in posrečilo se mu je, da so bili včeraj umaknjeni vsi nujni predlogi, razven onega o preskrbi delavcev za starost in onemoglost. Vendar pa se doslej Körberju še ni posrečilo doseči znatno skrčenje proračunske debate, skrbi ga opozicija Čehov, združenje čeških frakcij in približevanje slovenskih strank. Zato se je včeraj Körber odpeljal ob tretji uri k cesarju v Budimpešto.

Glede terminske kupčije z žitom je gotovo, da bodo naši poslanci glasovali za odpravo te terminske kupčije in ž njimi vsi katoliški poslanci. Naši poslanci so stavili že pričetkom zasedanja ostro interpelacijo na vlado, in tudi katoliški shod jim določa stališče z resolucijo, ki zahteva odpravo terminske kupčije z žitom. Zato je res smešno, če pride kruljevi „Narod“ in hoče naše poslance učiti. Menda so liberalci tako neumni, da jim je ta zadeva nekaj čisto novega.

Mnogo razpravljanja je vzbudil te dni odločni nastop državnih pomožnih uradnikov, ki zahtevajo poboljšanja svojega tužnega položaja. Vlada se nič kaj ne protivi poboljšanju, toda od poslancev zahteva, da morajo odobriti nov davek na vozne listke. Finančni minister je v proračunskem odseku dejal, da se vlada pri uravnavi te zadeve ne bo ozirala samo na predloge poslancev Pommerja in Prochaske glede zboljšanja položaja diurnistov in kalkulantov okolu 11.500 oseb, ampak da se bo ozirala tudi na davčne eksekutorje, pomožne sluga in na 1800 začasnih nastavljenecv različnih kategorij, Finančna uprava ima že v načrtih o davku na vožne karte 5 milijonov kron namenjenih v poboljšek imenovanih kategorij. Od te svote bi prišlo na diurniste in kalkulante okolu 3-2 milijonov kron, povprečno v enem letu na posamezno glavo 285 kron poboljška ali zvišanje dosedanjih prejemkov za eno tretjino. Razume se, da se ne bi smelo nanašati na dosedanje dohodke, ampak bi se z ozirom na kraje in uporabo moralo ustvariti posebne načine. Glede drugega ugotovljenja eksistence uslužbencev in njihovih družin je minister mnenja, da bi se to dalo doseči po administrativni poti. Minister je konstatiral, da je vseh šest postulatov, kateri so v poročilu referenta, tudi v načrtu vlade, namreč, da se imenovanje ne zvrši po načelniku dotičnega urada, ampak da imenovanje izvrši oblast, ki oddaja urad. mesta najnižjih čin. razredov, odprava pavšalnega sistema, povišanje dosedanjih dohodkov, povišanje istih s službenimi leti, stabilizacija in skrb za preskrbnine.

Pod vodstvom. kršč. soc. poslanca Prochaske se je tem oziru poklonila, raznim načelnikom klubov in ministrom deputacija pomožnih uradnikov. V deputaciji so bile zastopane vse avstrijske dežele. Iz Ljubljane je bil v deputaciji g. Alojzij Breskvar iz Ljubljane.

Oster boj mej finančnim ministrom in poslanci se je vnel te dni glede odprave državnih mitnic. Odprava državnih mitnic je bila v drž. zboru že jedenkrat sprejeta, a odprave finančni minister noče izvršiti, češ, da nima pokritja za to. Zbornica je sklenila sedaj, da mora zakon o odpravi državnih mitnic stopiti v veljavo s 1. januarjem prihodnjega leta.

Dalje je zbornica sprejela predlog, da se podpravi severozahodna in južnoseverna češka železnica.

Velik škandal se je dogodil ob predlogu poslanca Stranskega o nasilstvu Nemcev v Litavi. Nemce je namreč jezilo, da so Čehi dobili obč. zastop v Litavi v roke za to so ondi priredili 22. t. m. neko slavnost, h kateri so zbornali skupaj mnogo Nemcev ter pričeli napadati Čehe. Čeha Stranskyja so Vsenemci psovali v zbornici z „Židom“. Stransky je pa pojasnil, da je bil tudi praded Schönerejev židovske krvi. Stransky je predlagal, naj vlada preišče zadevo v Litavi in naj potem kaznuje krivce. Oba predloga sta bila sprejeta, za prvi predlog so glasovali tudi Nemci, za drugi predlog pa ne, kar kaže da nimajo mirne vesti.

Naši poslanci so predlagali pomoč za pogorelece v Gorenji Vasi pri Ribnici in za po deževju in nalivih v septembru poškodovane kmetovalce. Dotične predloge objavimo v celoti.

Včeraj je zbornica pričela s prvim branjem proračuna, kar je zbornični predsednik grof Vetter brzojavno naznanil dr. Körberju v Budimpešto. Dr. Körberja je danes zjutraj sprejel cesar v avdijenci. Ker je Körber dosegel kolikor toliko uspeha, ohrani skoro gotovo prošnjo za demisijo ministerstva, katero je vzel seboj v Budimpešto v žepu in se povrne na Dunaj s pohvalo cesarjevo. Res značilno je, kako pomirjevalno je na razne stranke uplivala Körberjeva grožnja, da državni zbor razpusti, ako se ne ukloni njegovim željam. Körber zna!

Razne stvari.

Senzacijonalna iznajdba. Z Londona se poroča: Dva inženirja Orling in Armstrong sta kakor trdita iznašla skrivnost elektriko uporabljati v dinamične svote brez pomoči kakega drugega posredovalca pri toku in samo s pomočjo zraka. Danes se baje že vrše dotični poskusi. Ako bi se elektrika prenesla od jedne do druge točke brez žice, potem bi bila z jednim mahljajem rešena cela vrsta problemov. Zrakoplove bi bilo možno voditi z zemlje istotako ladije in železniške vlake z nevidne daljave. Prve poskušnje so se dobro obnesle.

Kedaj je prišlo v navado opoldansko zvonjenje? Ko se je pod poveljstvom slavnih generalov in patra Ivana Kapistrana, združila vsa krščanska vojska da brani Beligrad pred Turki, je tedanji papež Kalikst III. odredil, naj po vseh krščanskih cerkvah zvoni opoldne, da ljudstvo opomni, da moli za srečen izid vojne pred Turkom. V bitki leta 1456 vničile so res krščanske čete turško vojno in v zahvalo za to odredil je ravno isti papež, da naj se zvonjenje vsaki dan opoldne ohrani za vedne čase, da se ljudstvo spominja velikih dobrot, ki jih ima od svojega stvarnika.

Sad brezverske šole! Na Francoskem je vsled brezverskih šol šolska mladež tako pokvarjena, da se vsako leto pošlje po 1000 do 1500 otrok v „belo hišo!“ Stariši sami se pritožujejo in zahtevajo poostrenje postave. Kakšne šole pa obiskujejo ti fantiči? Le 11% pohaja v katoliške šole, in 89% v posvetne, brezverske, moderne šole. Odtod strašno pokvarjenje. Kaj bo še le zdaj, ko se toliko katoliškim zavodom šola in pouk odvzame!? Mladina se bo izrejela za ustajo, punt in moritev. Brez vere in strahu božjega je vse zastoj.

Ves občinski svet — zaprt. Iz Lvova javljajo: Župan v Przysietnici Plasznik je naznanil nedavno vsled sklepa vsega občinskega sveta učiteljico Rajovsko, da sili otroke izvajati tako težka fizična dela, da so radi tega bolni. Učiteljica je tožila ves občinski svet zaradi obrekovanja, in sodišče je obsodilo vsakega zatoženca na teden dni zavora. Obsojeni občinski svet je uložil seveda ničnostno pritožbo, toda višja inštanca je prvo obsodbo potrdila.

Zahvala.

Ob tako zgodnji, izredno bolesteri izgubi najinega iskreno ljubljenega sina, oziroma brata

Josipa Pollaka

gojenca trgovske šole

se nam je izkazalo toliko pristrénega in odkritega sočutja, da se čutiva dolžna, izreči za to in za mnoge krasne darovane vence, kakor tudi za izredno številno udeležbo pri pogrebu v svojem imenu in imenu svojih otrok in vseh sorodnikov najodkritje in najtoplejo zahvalo. Posebno se še zahvaljujeva slavni trgovski šoli in šoli trgovskega gremija, potem gospodom pevcem katol. rokodelskega društva za ganljivo nagrobno petje.

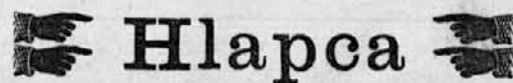
V Ljubljani, dne 19. okt. 1901.

36

Karol Pollak,

lastnik tovarne za usnje, in

Frančiška Pollak roj. Peterca.

išče v službo neki župnik na Gorenjskem.

Več pové uredništvo „Slov. Lista“. (35) 3—3

Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu PROSPEKT. v Ljubljani.

Zvesta svojim v lanskej okrožnici navedenim načelom, pričinja „Ljubljanska kreditna banka“ po svojem enoletnem obstanku, v katerem je prav dobro uspevala, svojo prvo akcijo v večjem obsegu; namreč ustanovitev „Delniške družbe združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“.

Posrečilo se nam je skleniti s posestnikom obeh imenovanih pivovaren pogodbo, ki nam omogočuje spremeniti obe podjetji, kateri izdelki so na Južnem Stajerskem in — zadnji čas tudi na Kranjskem splošno priljubljeni, v delniško družbo.

V to svrhu ukrenemo potrebne korake, da dosežemo od vlade dovoljenje za ustanovitev delniške družbe pod imenom:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“

katere namen bi bil, obe pivovarni od sedanjega posestnika gospoda Simona Kukeca v Žalcu kupiti in nadalje voditi.

Pivovarna v Žalcu je izdelala po uradnem zapisniku v času

od 1. oktobra 1898 do 30. septem. 1899	hl. 8.935
» 1. » 1899 » 30. » 1900 »	6.590
» 1. » 1900 » 30. » 1901 »	6.396

pivovarna v Laškem trgu pa v istem času	hl. 10.780
	» 11.970
	» 11.270

torej v obeh pivovarnah v zadnjih treh letih povprečno na leto 18.653 hektolitrov piva.

Skupna mera obeh objektov znaša

6 ha 26 ar 17 m², od katerih pripada na Žalec 1 » 15 » 16 », in na Laški trg 5 » 11 » 1 ».

Na tem površju zavzamejo poslopja v Žalcu 33 ar in 14 m², v Laškem trgu pa 47 ar in 50 m².

Glede ceditve obeh objektov obrnili smo se do gospoda Bohumila Stanka, pivovarnika in predsednika velike delniške pivovarne v Nuslah pri Pragi, nadalje do g. Jana Novak-a, družabnika tvrdke Novak & Jahn, tovarne za opravo pivovaren v Pragi-Bubna, katera oba uživata najboljši sloves v čeških pivovarniških krogih.

Oba gospoda odzvala sta se radovoljno našemu povabilu ter se mudila meseca junija poleg dveh naših zaupnikov v Žalcu in v Laškem trgu, ogledujé si natanko obe pivovarni. Iz njunega strokovnega poročila posnamemo sledeče:

Pivovarna v Žalcu je urejena za letno izdelavo 8000 hl. piva.

Varnica je napravljena 40 hl. litja in zelo praktično izvedena; potrebno vodo daje vodnjak v pralnici in je kakovost te vode za izdelavo piva izvrstna.

V kvasilnici je dvajset sodov za kvašenje à 20 hl.; kleti za zalogo imajo pa prostora za 2800 hl.

Sladarnice so tri manjše podzemeljske in jedna večja nadzemeljska.

Po nazoru izvedencev se letna produkcija piva v Žalcu z malimi investijskimi stroški lahko zviša na 15.000 hl. V ta namen morala bi se na že rezervovanem prostoru sezidati nova sladarnica in popolniti klet za zalogo po načrtu, ki je že izgotovljen.

Pivovarna v Laškem trgu ima varnico za 70 hl. litja, in novo dosti dobro izpeljano kvasilnico s 24 sodi za kvašenje.

Kleti za zalogo imajo prostora za 4500 hl., so v dobrem stanju in opremljene s primernimi ledenicami.

Sladarnica je na levem bregu reke Savinje v hiši, v katerej je tudi pivovarniška restavracija.

Potrebno vodo dajo trije studenci, katerih dva sta na lastnem svetu, tretji glavni in najvišje ležeči pa na tujem svetu; vendar je vporaba istega zemljejknjižno zavarovana.

Pri sedANJI uredbi kvasilnice in kletij za zalogo se lahko sklepa na letno najvišjo produkcijo 14.000 hl. vendar bi bilo po nazoru gospodov izvedencev mogoče s primernim zvečanjem kletij in z napravo nove sladarnice v neposredni bližini glavnih objektov zvišati produkcijo do 25.000 hl.

Glede plodnosti obeh pivovaren si dovoljujemo na kratko sledeče navesti:

Cena izdelovanja piva v obeh pivovarnah pride povprečno na K 15.20 za 1 hl. (v tej ceni so obseženi že vsi stroški za režijo in amortizacijo) prodajna cena je pa K 19.25; tedaj ostane pri vsacem hektolitr K 4.15 dobička, pri čemer se niti ne računa, da je za pivo v steklenicah cena veliko večja.

Kakor spredaj navedeno, znaša letna povprečna produkcija obeh pivovaren 18.653 hl. Ako se vpošteva 12°/otno osušenje, ostaja za prodajo 16.425 hl. piva in to množino je računati pri sestavljanju kakula za plodnostno podjetja.

Na podlagi predidocih števil in nameravanega delniškega kapitala v neobhodnem potrebnem znesku K 600.000 bi se že pri neizpremenjeni produkciji obrestoval delniški kapital z 11.3^o%, ter sta naša izvedenca trdno prepričana, da poslovni uspehi obeh pivovaren s spredaj navedeno izpremembo in spretnim vodstvom postanejo še mnogo ugodnejši.

Gospoda izvedenca cenita obe pivovarni s posestvom vred, nadalje vštévi vso opravo, sode za zalogo in prevajanje, vendar brez fundusa inštruktusa na K 500.000. Fundus inštruktus, pivo, slad in hmelj bilo bi posebej upoštevati.

Gospod Simon Kukec, posestnik tvrdke S. Kuketz, se nam nasproti zavezuje, da prepusti novi delniški družbi obe svoji pivovarni v Žalcu in v Laškem trgu z vso opravo, kakor spredaj navedeno, nadalje vsem fundusom glasom dveh inventarijev, katera imamo v rokah, za skupno svoto K 550.000 in se izjavlja pripravljenim udeležiti se z jedno tretjino delniškega kapitala pri novi delniški družbi.

Z ozirom na to, da se bode moralo prevzeti tudi pivo in zaloga drugega blaga še posebej, zvišal se je delniški kapital na K 600.000, razdeljen v 3000 popolnoma vplačanih se na imejtelja glasečih delnic po K 200, od katerih prevzame ¹/₃, to je 1000 delnic à K 200 tedaj za K 200.000, gospod Kukec kot plačilo, tako da ostane za subskripcijo samo 2000 delnic à K 200.

Priglasila za delnice podjetja pod tvrdko:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in v Laškem trgu v Ljubljani“ sprejema Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani od 20. oktobra do vštévi 15. nov. t. l. in veljajo za subskripcijo naslednji pogoji:

1.) Vsak subskribent dobi glasom svoje prijave pripadajoče delnice v nominalni vrednosti, to je à K 200.

2.) Pri subskripciji se mora vložiti za vsako podpisano delnico K 40 kavcije, katera se obrestuje od dne plačila do 31. marca 1902 po 4°%; ostalih K 160 je plačati po prejemu oblastvenega dovoljenja za ustanovitev te delniške družbe v obrokih, katere bode določila „Ljubljanska kreditna banka“. Ako bi se ostali znesek vplačal po 31. marcu 1902, je zavezan vsak subskribent plačati ob enem 5°% tekočih obrestih od tega dneva naprej.

3.) Delnice so udeležene užé pri poslovanji od 31. marca 1902 nadalje.

4.) V slučaju, da bi kak subskribent v določenem roku ostalih K 160 z odpadajočimi obrestmi pri blagajni „Ljubljanske kreditne banke“ ne vplačal, konča njegova pravica do subskribiranih delnic, ter je „Ljubljanska kreditna banka“ opravičena razglasiti, da je vplačana kavcija zapadla.

5.) Po dovršenem uplačilu subskribiranih delnic bodejo se iste izročile gospodom delničarjem s tekočim dividendnim kuponom opremljene in na imejtelja se glaseče delnice.

6.) Po preteku za subskripcijo določenega roka in po dovršeni razdelitvi bode „Ljubljanska kreditna banka“ obvestila subskribente, koliko delnic je odpadlo na njihove prijave.

7.) Ako bi se nameravana delniška družba, iz katerega vzroka koli najdalje do 1. oktobra 1902 ne ustanovila, je „Ljubljanska kreditna banka“ zavezana pri njej vplačane kavcije s 4°% obrestmi od dne vplačila p. p. subskribentom vrniti, s čemer se pravica do izročitve delnic in zaveza k prejemu taistih konča.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1901.

(37) — I Ljubljanska kreditna banka.